

(глобалізації) – зберегти завоювання працездатного населення та узаконити міжнародний колективний договір як акт соціального партнерства, поширення якого посилює соціальний захист працівників, підвищує рівень їх життя, інтереси працівників, роботодавців і держави в усьому світі. У цьому контексті перспективним є проведення окремого дослідження міжнародного колективного договору як джерела трудового права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: від 28.06.1996 р. ВВР України. 1996. №30. Ст. 141. (зі змінами, внесеними згідно із Законом України № 2680-VIII від 21.02.2019. ВВР України. 2019. № 9. Ст. 143);
2. Костюченко О.Є. Реалізація соціального призначення трудового права: монографія. Харків: Право, 2018. 392 с.
3. Новіков Д.О. Важкий вибір вітчизняного трудового права між перегонами на дно та збереженням принципу *in favorem*. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 128-132
4. Новіков Д.О. Праця в інформаційному суспільстві: висновки для трудового права. *Право і суспільство*. 2015. № 5-2. Ч. 2. С. 96-103
5. Сфера праці в умовах глобальної соціоекономічної реальності 2020: виклики для України. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/16344.pdf>

КУЛАКОВСЬКИЙ Віталій,

здобувач вищої освіти третього курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасний етап розвитку цивільного процесу характеризується поширенням суспільних відносин між громадянами різних держав, що зумовило необхідність до зміни підходів щодо цивільного судочинства. Важливим кроком стало ухвалення Європейської конвенції [2] та створення єдиного конвенційного порядку захисту прав у країнах Ради Європи, що визначило новий вектор розвитку цивільного процесу у світі.

Зазначені зміни були зумовлені, насамперед, потребою утворення

стійких регіональних союзів між державами, з метою забезпечення гармонійного існування суспільства та формування спільного ринку. Головним стало піднесення принципу співробітництва, утвердження загальнолюдських й цивілізаційних цінностей (верховенства права, цінності особистості, доступності судових розглядів та ін), що в свою чергу сприяло зближенню правових систем, пошуку моделей ефективного судочинства, запровадження регіональних правил цивільного судочинства.

Втім, існують істотні відмінності між національними процесуальними системами держав. Вирішенням подібної проблеми, з якою стикнулось суспільство в ході зближення правових систем, стало впровадження відповідних міжнародних програм з питань правосуддя. Так, державами-членами ЄС було засновано Програму The EU Justice Agenda for 2020, ухвалена в 2014 році, та на основі якої було сформовано важливу ініціативу - The EU Justice Scoreboard, або Інформаційне табло ЄС [5].

Завдяки програмі встановлено головні відмінності цивільного процесу між державами, зокрема, це своєчасність і результативність розгляду справ (тривалість розгляду в одних країнах - менш ніж 100 днів (Австрія, Польща, Болгарія та ін.), до 400 днів – Греція, Португалія, Мальта); це відмінність у кількості справ, що знаходяться на розгляді (коливається від менш ніж дві на 100 жителів у Швеції, Болгарії, Данії до більш ніж вісім у Хорватії, Словенії тощо).

Європейська ініціатива стала ефективним інформаційним інструментом на шляху до зближення цивільних процесів держав-членів ЄС. Основною метою такої програми є забезпечення якості функціонування цивільного правосуддя на основі показників, що є спільними для усіх національних систем, і не виокремлює конкретної, чим підтверджує незалежність оцінки [4, с.519].

Ініціативою The 2015 EU Justice Scoreboard було досягнуто більш ефективного правосуддя залученню об'єктивних, достовірних і порівнянних даних про якість, незалежність та ефективність систем правосуддя європейських держав [5].

Існуюча загроза відмінності цивільних процесуальних систем держав світу стимулювали реалізацію ідеї про запровадження справжнього європейського простору правосуддя. Насамперед, це прийняття Гаазької програми [3, с.175-181], якою було сформовано взаємне визнання судових рішень у цивільних справах і встановлення мінімальних стандартів процедури захисту прав; прийняття Програми в галузі свободи, безпеки та правосуддя у Стокгольмі, що сприяла європейського простору правосуддя; запровадженням European Civil Procedure [1, с.45-48] або цивільного процесу ЄС, що сприяв спрощенню процесу судового розгляду транскордонних справ.

Загалом, зближення цивільних процесів на світовій арені є наслідком еволюції ринкових відносин, розвитку інформаційних технологій та

лібералізації прав. Знаковими проектами загальносвітового масштабу, що сприяли зближенню цивільного процесу держав світу були реформи цивільного судочинства в державах Латинської Америки; федеральні правила цивільного судочинства в США; Принципи транскордонного цивільного процесу ALI–UNIDROIT [6, 239-292] та ін.

Прийняття будь-яких законодавчих актів, спрямованих на зближення цивільних процесуальних систем спрямоване на запровадження загальносвітових, або ж регіональних правил щодо регулювання цивільного процесу, що дозволить створити ефективне та справедливе цивільне судочинство.

Отже, прагнення світових спільнот до зближення цивільних правових систем сприяє подоланню відмінностей між процесуальними моделями країн, що належать до різних правових систем. В той же час, створення механізмів регулювання таких змін забезпечує ефективність гармонізації цивільного процесу у світі та пришвидшує зближення національних систем правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Ізарова І. О. Передумови становлення та розвитку European Civil Procedure. *Часопис Київського університету права : український наук.-теорет. часопис.* 2015. № 2. С. 45–58.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Документ 995_004, чинний, Редакція від 02.10.2013, підстава - 994_002-13 .URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 10.11.2021).
3. Цірат Г. А. Досвід міжнародно-правової уніфікації в сфері міжнародного цивільного процесу. Гаазькі конвенції. *Вісник Академії адвокатури України.* 2011. № 2 (21). С. 175–181.
4. Цивільне процесуальне право : підручник / [І. С. Ярошенко, І. О. Ізарова, О. М. Єфімов та ін.] ; за заг. ред. І. С. Ярошенко. Київ : КНЕУ, 2014. 519 с.
5. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The EU Justice Agenda for 2020 – Strengthening Trust, Mobility and Growth within the Union Strasbourg. URL: http://ec.europa.eu/justice/effectivejustice/files/com_2014_144_en.pdf (дата звернення 10.11.2021)
6. Trocker N. From ALI–Unidroit Principles to common European rules on access to information and evidence? A preliminary outlook and some suggestions / N. Trocker // *Unif. Law Rev.* 2014. No. 19 (3). P. 239– 292)